

НОРМАТИВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ОПЕРАЦІЙ З ДАВАЛЬНИЦЬКОЮ СИРОВИНОЮ: ПОРІВНЯЛЬНИЙ АСПЕКТ

*Досліджено вітчизняну та зарубіжну нормативну базу
щодо операцій з давальницькою сировиною, виявлено проблемні аспекти
нормативного регулювання бухгалтерського обліку даних операцій*

Постановка проблеми. Для ефективної діяльності підприємств, що здійснюють операції з давальницькою сировиною, в межах правового поля необхідна чітка законодавча база. На сьогодні нормативно-правові документи щодо операцій з давальницькою сировиною не здійснюють їх належного регулювання. При здійсненні зазначених операцій у суб'єктів господарювання виникає ряд проблемних питань, невирішеність яких призводить до того, що операції з давальницькою сировиною стають основними податковими правопорушеннями.

Враховуючи недоліки чинного законодавства щодо операцій з давальницькою сировиною, зокрема: відсутність нормативно-правового документу, що регулює дані операції між резидентами, відсутність затверджених типових форм первинних документів, невизначеність методики бухгалтерського обліку таких операцій та ін. вважаємо, що питання нормативного регулювання операцій з давальницькою сировиною є актуальним і таким, що потребує подальшого дослідження.

Аналіз досліджень і публікацій. Вивчення наукових праць вітчизняних і зарубіжних вчених дозволило дійти висновку, що проблемам нормативно-правового регулювання операцій з давальницькою сировиною приділяється значна увага, що підтверджує актуальність даного питання. Слід відмітити таких вчених, як О.А. Ганича, Т.С. Єдинак, О.В. Кіляр, Н.О. Козицьку, В.М. Лемеш, Т.С. Тоцьку та ін.

Мета дослідження. Дослідити вітчизняну та зарубіжну нормативну базу щодо операцій з давальницькою сировиною, виявити проблемні аспекти нормативного регулювання бухгалтерського обліку даних операцій та запропонувати можливі шляхи їх вирішення.

Викладення основного матеріалу дослідження. Вітчизняні вчені, звертаючи увагу на недосконалість законодавчого регулювання операцій з давальницькою сировиною, відмічають їх як один із способів здійснення основних податкових порушень в сфері ЗЕД. Так, на думку А.Є. Гутника, до податкових правопорушень, що вчиняються у сфері ЗЕД, належать: 1) ввезення готової продукції у вигляді давальницької сировини; 2) ввезення давальницької сировини й реалізація готової продукції на території України [3].

Ребізант Р. вважає давальницькі схеми одним із методів ухилення від сплати податків шляхом звільнення від митних зборів і платежів давальницької сировини, що дозволяє безкоштовно провозити певні товари [23, с. 3].

Ще один вчений Д.І. Минюк наводить наступний приклад правопорушення у сфері ЗЕД щодо операцій з давальницькою сировиною: імпортуючи сировину, український суб'єкт зовнішньоекономічної діяльності домовляється з іноземним постачальником, що ця сировина немовби є давальницькою для виготовлення готової продукції. Фактично така продукція виготовляється з української сировини й вивозиться за кордон у вигляді експорту готової продукції, виготовленої з експортної сировини. Отже, фактично безплатно перетинається митний кордон і валюта осідає у правопорушника [11, с. 128].

Вищенаведене підтверджує необхідність усунення недосконалості чинної законодавчої бази України, зокрема, у сфері контролю за здійсненням операцій з давальницькою сировиною.

Аналізуючи надбання вчених, що досліджували питання нормативного регулювання операцій з давальницькою сировиною, слід відмітити доробок Т.С. Єдинак, котрим визначено основні етапи державного регулювання операцій з давальницькою сировиною:

1) 1991-1993 рр. – відсутність будь-якого регуляторного впливу на давальницькі операції з боку держави;

2) 1993-1995 рр. – прийняття Декрету Кабінету Міністрів України “Про операції з давальницькою сировиною у зовнішньоекономічних відносинах” № 52-93, яким на законодавчому рівні виокремлено операції з давальницькою сировиною з-поміж інших видів операцій, передбачених Законом України “Про зовнішньоекономічну діяльність”;

3) 1995-2001 рр. – прийняття Закону України “Про операції з давальницькою сировиною у зовнішньоекономічних відносинах” № 327/95, який регулював ввезення давальницької сировини, визначив схему розрахунків за переробку давальницької сировини;

4) 2001-2007 рр. – внесення змін до Закону “Про операції з давальницькою сировиною у зовнішньоекономічних відносинах” № 327/95 в редакції Закону № 2761-III, який встановив більш жорсткі умови здійснення операцій з давальницькою сировиною [4].

Необхідно додати, що з 2007 р. по 2012 р. суттєвих змін у сфері нормативного регулювання операцій з давальницькою сировиною не відбулося, однак органами законодавчої влади постійно вносяться зміни до Закону “Про операції з давальницькою сировиною у зовнішньоекономічних відносинах” № 327/95 в редакції Закону № 2761-III.

Аналізуючи нормативне регулювання операцій з давальницькою сировиною в Україні, можна виділити три рівні (рис. 1).

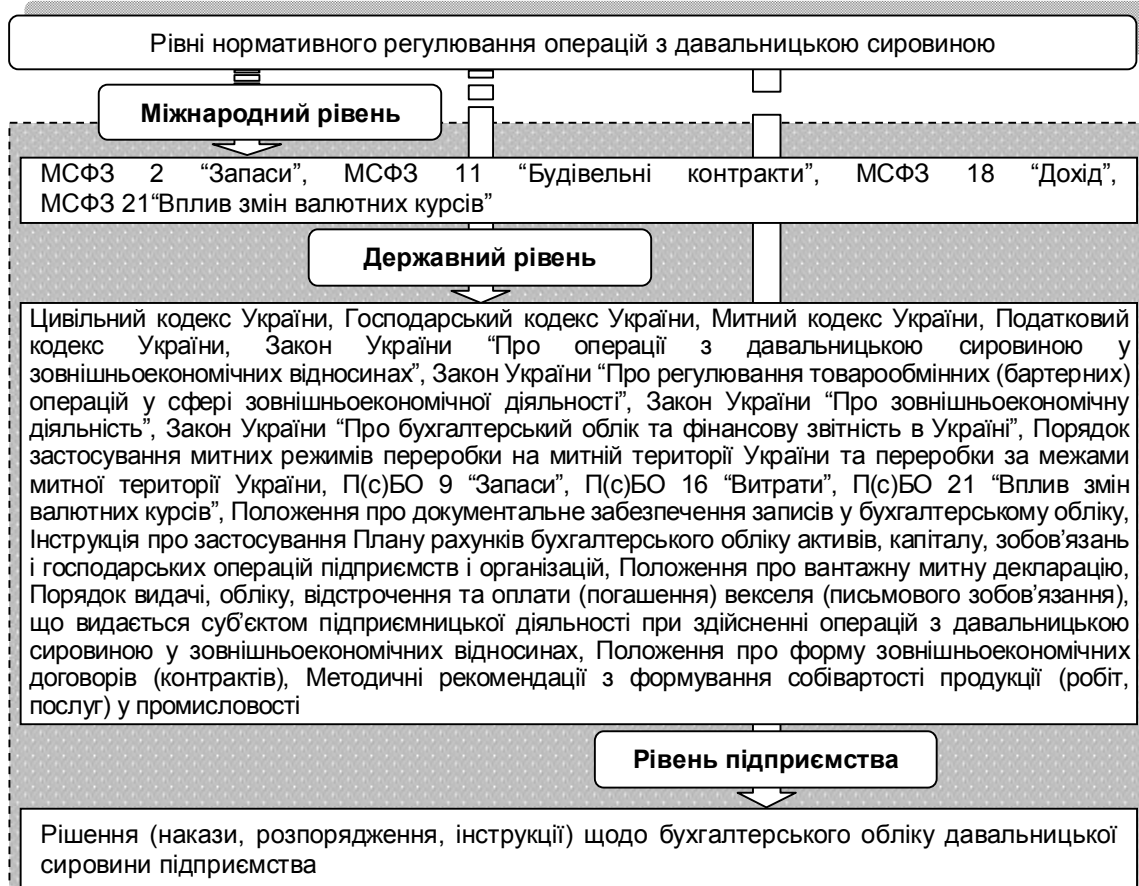

Рис. 1. Рівні нормативного регулювання операцій з давальницькою сировиною в Україні

Таким чином, основним нормативним документом, за яким здійснюється законодавче регулювання операцій з давальницькою сировиною у зовнішньоекономічних відносинах є Закон України “Про операції з давальницькою сировиною у зовнішньоекономічних відносинах” № 327/95-ВР від 15.09.1995 р.

Проте, проблемним питанням є нормативно-правове регулювання операцій з давальницькою сировиною між резидентами України, оскільки документ, що регулював би такі операції відсутній. На практиці при здійсненні операцій між резидентами керуються основними положеннями Закону України “Про операції з давальницькою сировиною у зовнішньоекономічних відносинах”, однак це питання потребує вирішення, оскільки недоцільно при здійсненні операцій між резидентами керуватися нормативним документом, що призначений для регулювання таких операцій у зовнішньоекономічних відносинах.

На нашу думку, слід розробити окремий нормативний документ для регулювання операцій з давальницькою сировиною між резидентами, в якому слід розкрити визначення понять, що визначатимуть операції з давальницькою сировиною між суб'єктами господарювання України, порядок передачі давальницької сировини переробнику та порядок отримання продуктів переробки, форми розрахунку за здійснення операцій з давальницькою сировиною.

Пропонуємо детальніше зупинитися на розгляді особливостей нормативних документів України, які регулюють операції з давальницькою сировиною (табл. 1).

Таблиця 1. Характеристика нормативних документів України, якими регулюються операції з давальницькою сировиною (ДС)

№ з/п	Нормативний документ	Характеристика
1	2	3
1	Господарський кодекс України [2]	Визначаються загальні положення щодо договірного регулювання операцій з давальницькою сировиною, при цьому окремого виду договору, що оформлюється для здійснення таких операцій не виділяється
2	Цивільний Кодекс України [24]	
3	Митний кодекс України [12]	Регулює загальні питання переробки давальницької сировини на митній території України, а також її переробки за межами митної території України
4	Податковий кодекс України [14]	Регулює порядок оподаткування операцій з давальницькою сировиною
5	Закон України “Про операції з давальницькою сировиною у зовнішньоекономічних відносинах” [7]	Основний документ, що регулює порядок здійснення операцій з ДС у зовнішньоекономічних відносинах. Визначає порядок ввезення на митну територію України ДС іноземного замовника та вивезення виробленої з неї готової продукції; порядок реалізації на митній території України готової продукції, що вироблена з ДС, ввезеної іноземним замовником; порядок закупівлі на митній території України іноземним замовником ДС та порядок реалізації або вивезення виробленої з неї готової продукції; порядок вивезення ДС українського замовника за межі митної території України та повернення в Україну готової продукції; порядок розрахунків за переробку, обробку, збагачення чи використання ДС; визначення операцій з ДС у зовнішньоекономічних відносинах; облік і статистична інформація про операції з ДС у зовнішньоекономічних відносинах, відповідальність за порушення здійснення операцій з ДС; державні гарантії у разі здійснення операцій з ДС; обмеження використання природних ресурсів під час здійснення операцій з ДС

Продовження табл. 1

1	2	3
6	Закон України "Про зовнішньоекономічну діяльність" [6]	Визначає загальні положення ведення зовнішньоекономічної діяльності, в т.ч. операцій з давальницькою сировиною у зовнішньоекономічних відносинах
7	Положення про вантажну митну декларацію [18]	Визначає вимоги щодо заповнення вантажної митної декларації, що є необхідною для здійснення митного оформлення давальницької сировини та продуктів переробки у режимі переробки
8	Закон України "Про регулювання товарообмінних (бартерних) операцій у сфері зовнішньоекономічної діяльності" [8]	Визначає основні положення операцій з давальницькою сировиною при формі розрухунку за їх здійснення частиною давальницької сировини або готовою продукцією, виготовленою з давальницької сировини замовника
9	Положення про форму зовнішньоекономічних договорів (контрактів) [20]	Визначає основні вимоги до форми зовнішньоекономічних договорів. Зокрема, зазначено, що у додатку до договору (контракту) про переробку давальницької сировини зазначається відповідна технологічна схема такої переробки. Технологічна схема переробки давальницької сировини повинна відображати: – усі основні етапи переробки сировини та процес перетворення сировини в готову продукцію; – кількісні показники сировини на кожному етапі переробки з обґрунтуванням технологічних втрат сировини; – втрати виконавця переробки на кожному етапі переробки. У разі бартерного (товарообмінного) договору (контракту) або контракту на переробку давальницької сировини визначається також точне найменування (марка, сорт) зустрічних поставок (або назва товару, що є кінцевою метою переробки давальницької сировини). У договорі (контракті) про переробку давальницької сировини крім того зазначається її заставна вартість, ціна та загальна вартість готової продукції, загальна вартість переробки
10	Порядок видачі, обліку, відстрочення та оплати (погашення) векселя (письмового зобов'язання), що видається суб'єктом підприємницької діяльності при здійсненні операцій з давальницькою сировиною у зовнішньоекономічних відносинах [21]	Визначає порядок видачі векселя, що видається суб'єктом підприємницької діяльності при здійсненні операцій з давальницькою сировиною у зовнішньоекономічних відносинах, його облік, а також порядок погашення та відстрочення оплати
11	Порядок застосування митних режимів переробки на митній території України та переробки за межами митної території України [22]	Визначає порядок отримання дозволу на переробку давальницької сировини на митній території України та за межами митної території України; вимоги щодо строків переробки давальницької сировини; порядок митного оформлення давальницької сировини у режимі переробки, а також порядок митного оформлення продуктів переробки; загальні положення щодо контролю за дотриманням режиму переробки за межами митної території України та на митній території України

Таким чином, на основі більш детального аналізу нормативних документів, що регулюють операції з давальницькою сировиною в Україні, можна зробити висновок, що крім спеціального Закону України “Про операції з давальницькою сировиною у зовнішньоекономічних відносинах”, дані операції регулюються ще рядом законодавчих постанов та положень, що в цілому забезпечують цілісну систему нормативного регулювання досліджуваних операцій в Україні. Однак, як було підкреслено раніше нормативне регулювання стосується лише операцій з давальницькою сировиною у зовнішньоекономічних відносинах. Бухгалтерський облік операцій з давальницькою сировиною в Україні регулюють такі основні нормативні документи, як Закон України “Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні”, Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов’язань і господарських операцій підприємств і організацій, а також національні стандарти бухгалтерського обліку, що регулюють ведення бухгалтерського обліку запасів (табл. 2).

Таблиця 2. Характеристика нормативних документів України, які регулюють бухгалтерський облік операцій з давальницькою сировиною

№ з/п	Нормативний документ	Характеристика
1	Закон України “Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні” [5]	Визначає правові засади регулювання, організації, ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності в Україні
2	Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 “Витрати” [15]	Визначає порядок визнання витрат, склад витрат, а також вимоги до розкриття інформації про витрати у примітках до фінансової звітності
3	Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 “Запаси” [17]	Визначає умови визнання запасів активами, порядок оцінки запасів при надходженні, вибутті та на дату складання балансу
4	Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 21 “Вплив змін валютних курсів” [16]	Визначено порядок здійснення операцій в іноземній валюті, відображення у фінансовій звітності операцій в іноземній валюті, а також вимоги щодо розкриття інформації про вплив змін валютних курсів у примітках до фінансової звітності
5	Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов’язань і господарських операцій підприємств і організацій [9]	Визначено, що давальницька сировина, прийнята на переробку обліковується на позабалансовому субрахунку 022 “Матеріали, прийняті для переробки”. Аналітичний облік давальницької сировини ведеться за замовниками, видами сировини й матеріалів та за місцями їх зберігання чи переробки. Облік затрат з переробки чи доробки давальницької сировини здійснюється на рахунках обліку витрат виробництва (за винятком вартості давальницької сировини замовника). На субрахунку 206 “Матеріали, передані в переробку” обліковується давальницька сировина, передана на переробку та яка надалі включається до складу собівартості отриманої з неї готової продукції
6	Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку [19]	Встановлює порядок створення, прийняття, відображення у бухгалтерському обліку та зберігання первинних документів, облікових регістрів і бухгалтерської звітності підприємствами
7	Методичні рекомендації з формування собівартості продукції (робіт, послуг) у промисловості [13]	Надає рекомендації з формування собівартості продукції (робіт, послуг) у промисловості

Важливе значення у регулюванні операцій з давальницькою сировиною займають міжнародні стандарти фінансової звітності, оскільки майже всі підприємства, що займаються зовнішньоекономічною діяльністю ведуть бухгалтерський облік і складають фінансову звітність за МСФЗ. Тому вважаємо за доцільне розглянути детальніше які вимоги висувають МСФЗ щодо бухгалтерського обліку операцій з давальницькою сировиною (табл. 3).

Таблиця 3. Характеристика МСФЗ щодо регулювання основних положень операцій з давальницькою сировиною

Назва МСФЗ	Основні положення
МСФЗ 2 "Запаси"	Визначає склад витрат, що формують собівартість виготовленої продукції, методи списання давальницької сировини при передачі у переробку, а також розкриття інформації про запаси, в т.ч. про давальницьку сировину у фінансовій звітності
МСФЗ 11 "Будівельні контракти"	Розкрито питання обліку договорів будівельного підряду, а також приділено увагу іншим більш загальним питанням обліку підрядної діяльності
МСФЗ 18 "Дохід"	Дохід від здійснення операцій з давальницькою сировиною визнається, якщо існує ймовірність надходження до підприємства майбутніх економічних вигод; якщо ці вигоди можна достовірно оцінити
ФМСЗ 21 "Вплив змін валютних курсів"	Визначає вплив змін валютних курсів на бухгалтерський облік операцій з давальницькою сировиною у зовнішньоекономічних відносинах

Таким чином, на основі проаналізованої нормативної бази України щодо рівня регулювання операцій з давальницькою сировиною слід відмітити виявлені недоліки чинного законодавства, що потребують подальшого вивчення та усунення (рис. 2).

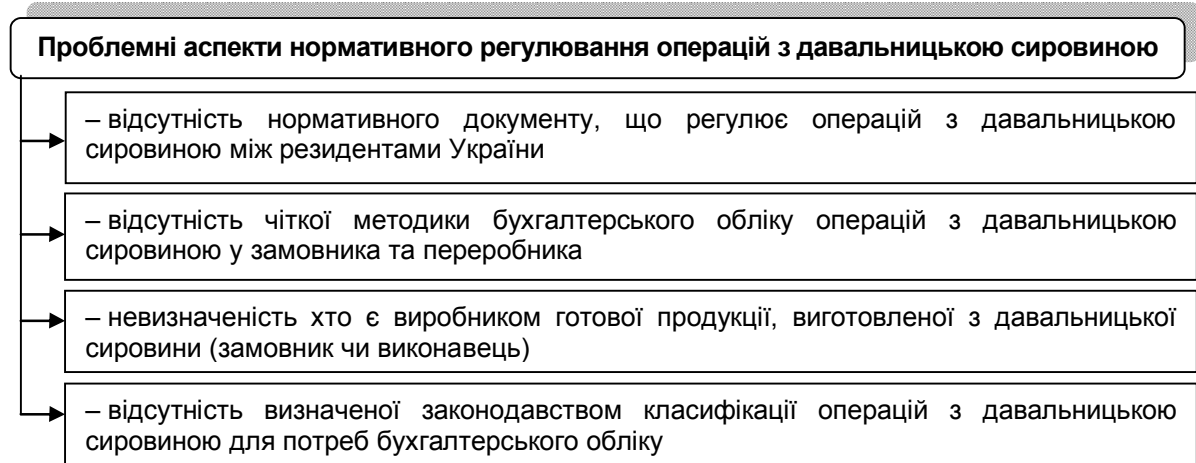

Рис. 2. Проблемні аспекти нормативного регулювання операцій з давальницькою сировиною

Основним недоліком бухгалтерського обліку операцій з давальницькою сировиною є відсутність законодавчо встановленої методики обліку давальницької сировини у замовника, зокрема отриманої з неї готової продукції та інших продуктів переробки.

Таким дослідником, як О.В. Кіляр, запропоновано вирішити проблеми регулювання обліку операцій з давальницькою сировиною шляхом розробки та впровадження положення (стандарту) бухгалтерського обліку 35 "Операції з давальницькою сировиною", де автор пропонує 5 розділів: загальні положення, визнання та оцінка давальницької сировини та продуктів її переробки, облік операцій з давальницькою сировиною у замовника, облік операцій з давальницькою

сировиною у виконавця та відображення операцій з давальницькою сировиною у фінансовій звітності [10]. Вважаємо дану пропозицію автора доцільною, оскільки ведення в дію П(с)БО 35 “Операції з давальницькою сировиною” вирішить неузгодженість нинішнього законодавства, що регулює бухгалтерський облік операцій з давальницькою сировиною.

Аналізуючи міжнародний досвід щодо даного питання, слід відмітити те, що законодавчими органами Республіки Узбекистан розроблено Положення про порядок відображення в бухгалтерському обліку операцій, пов’язаних з давальницькою сировиною. У даному документі наведено глосарій термінів, що використовуються при операціях з давальницькою сировиною, визначено методика облікового відображення операцій у замовника і переробника, а також чітко встановлено, на відміну від інших законодавчих документів України, Республіки Білорусь та Російської Федерації, форми первинних документів, якими повинні оформлюватися операції з давальницькою сировиною. На нашу думку, даний нормативний документ заслуговує на ретельне вивчення вітчизняними розробниками нормативних актів, що регулюють операції з давальницькою сировиною, з метою запозичення позитивного досвіду Республіки Узбекистан.

Аналізуючи погляди вчених щодо проблемних питань нормативного регулювання операцій з давальницькою сировиною слід відмітити такого дослідника, як О.А. Ганича, який наголошує на проблемі оподаткування операцій з давальницькою сировиною у зовнішньоекономічних відносинах, пов’язаною з уникненням від сплати вивізного мита при експорті давальницької сировини. Дана проблема є актуальною, оскільки кількість таких правопорушень значно зростає. З огляду на таку проблему О.А. Ганич пропонує внести зміни до п. 18 ст. 5 Закону України “Про операції з давальницькою сировиною” доповнити та викласти у такій редакції: “За письмовою заявою українського замовника давальницька сировина, вивезена ним з митної території України і неперероблена, або відходи чи брухт, що залишилися після повного псування давальницької сировини або готової продукції внаслідок форсмажорних обставин чи після переробки давальницької сировини, можуть бути реалізовані за загальними правилами, встановленими чинним законодавством або ввезені на митну територію України у порядку, встановленому Державною митною службою України” [1, С. 48]. На нашу думку, дане зауваження є доречним і потребує детального розгляду органами законодавчої влади.

Досліджуючи міжнародний досвід нормативного регулювання операцій з давальницькою сировиною, варто відмітити, що законодавство досліджуваних країн, зокрема Республіки Білорусь, Російської Федерації та Республіки Польщі, не є досконалим: спеціальний закон щодо операцій з давальницькою сировиною – відсутній. Загальні питання щодо їх здійснення регулюються нормативними документами, представленими в табл. 4.

Таблиця 4. Перелік основних нормативних документів зарубіжних країн щодо регулювання операцій з давальницькою сировиною

Країна 1	Нормативно-правовий документ 2
Республіка Білорусь	<p style="text-align: center;">Загальні положення:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Цивільний кодекс РБ від 07.12.1998 № 218-3; – Митний кодекс РБ від 06.01.1998 № 133-3; – Наказ Президента РБ від 04.01.2000 № 7 “Про удосконалення порядку проведення і контролю зовнішньоекономічних операцій”; – Наказ Президента РБ від 07.03.2000 № 117 “Про деякі заходи щодо впорядкування посередницької діяльності при продажу товарів”;

Продовження табл. 4

1	2
	<p>– Постанова Ради Міністрів РБ від 07.04.2000 № 483 “Про порядок видачі спеціальних дозволів (ліцензій) на здійснення оптової торгівлі”;</p> <p>– Положення про порядок оформлення і застосування цін і тарифів, затверджене постановою Міністерства економіки РБ від 22.04.1999 № 43;</p> <p>– Постанова Кабінету Міністрів РБ від 31.03.1995 № 179 “Про переробку давальницької сировини на підприємствах харчової промисловості”;</p> <p>– Положення про порядок видачі, анулювання і відкликання ліцензії на переробку товарів на митній території і під митним контролем, затверджене постановою ДМК РБ від 23.05.2002 № 32.</p> <p style="text-align: center;">Бухгалтерський облік:</p> <p>– Закон Республіки Білорусь “Про бухгалтерський облік і звітність” від 18 жовтня 1994 р. № 3321-XII;</p> <p>– Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку фінансово-господарської діяльності підприємств, затверджена наказом Мінфіну СРСР від 01.11.1991 № 56;</p> <p>– Інструкція про порядок бухгалтерського обліку матеріалів, незавершеного виробництва, готової продукції організаціями промисловості, затверджена постановою Мінфіну РБ від 31 грудня 2003 р. № 191/263;</p> <p>– Інструкція з бухгалтерського обліку “Витрати підприємства”, затверджена постановою Мінфіну РБ від 26 грудня 2003 р. № 182;</p>
	<p>– Постанова Мінфіну РБ від 30 травня 2003 р. № 89 “Про затвердження типового плану рахунків бухгалтерського обліку і інструкції про застосування типового плану рахунків бухгалтерського обліку”.</p> <p style="text-align: center;">Оподаткування:</p> <p>– Інструкція про порядок нарахування і сплати акцизів, затверджена постановою МНС РБ від 15.03.2002 № 28;</p> <p>– Інструкція про порядок нарахування і сплати податку на додану вартість, затверджена постановою ДМК РБ від 29.06.2001 № 94;</p> <p>– Порядок застосування нульової ставки податку на додану вартість при реалізації робіт (послуг), затверджений постановою Ради Міністрів РБ від 17.02.2000 № 213</p>
<p><i>Російська Федерація</i></p>	<p style="text-align: center;">Загальні положення:</p> <p>– Цивільний кодекс Російської Федерації від 30.11.1994 № 51-ФЗ;</p> <p>– Митний кодекс Російської Федерації від 25 квітня 2003 р.</p> <p style="text-align: center;">Бухгалтерський облік:</p> <p>– Положення про ведення бухгалтерського обліку і фінансової звітності в Російській Федерації, наказ Міністерства фінансів Російської Федерації від 29 липня 1998 р. № 34н;</p> <p>– Положення про бухгалтерський облік “Витрати підприємства” (ПБО 10/99), затверджене наказом Міністерства фінансів Російської Федерації від 06 травня 1999 р. № 33н;</p> <p>– План рахунків бухгалтерського обліку і інструкція щодо його використання, наказ Міністерства фінансів Російської Федерації від 31 жовтня 2000 р. № 94н;</p> <p>– Методичні рекомендації з обліку матеріально-виробничих запасів, наказ Міністерства фінансів Російської Федерації від 28 грудня 2001 р. № 119н</p>
<p><i>Республіка Польща</i></p>	<p style="text-align: center;">Бухгалтерський облік:</p> <p>– Закон “Про бухгалтерський облік” від 29 вересня 1994 р.</p>

Варто відмітити, що нормативні документи досліджуваних країн мають ряд недоліків схожих з недоліками української чинної законодавчої бази, зокрема: відсутні затверджені форми первинних документів, відсутня єдина методика обліку операцій з давальницькою сировиною. Так, наприклад, в жодному нормативному документі Республіці Білорусь не визначено, що готова продукція, виготовлена з давальницької сировини, у підприємства-переробника повинна обліковуватися на

позабалансовому рахунку і, як наслідок, таку продукцію відображають на рахунку 43 "Готова продукція" за вартістю виконаної роботи, тобто без врахування давальницької сировини.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Таким чином, здійснений аналіз нормативної бази, що регулює операції з давальницькою сировиною, та систематизація поглядів вчених відносно даного питання дали змогу виявити і згрупувати проблемні аспекти щодо нормативного регулювання операцій з давальницькою сировиною (відсутність законодавчого закріплення класифікації облікових резервів; відсутність чітко розробленої методики та регламентації процесу резервування; наявність протиріч та внутрішніх неузгодженостей між різними нормативними актами в частині облікових резервів), вирішити які можливо шляхом внесення ряду уточнень та доповнень до відповідних нормативних документів.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Ганич О.А. Попередження правопорушень у зовнішньоекономічній діяльності при здійсненні операцій з давальницькою сировиною / О.А. Ганич // Економіка і право. – 2011. – № 2. – С. 45-48
2. Господарський кодекс України від 16.01.2003 № 436-IV. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/436-15>
3. Гутник А.Е. Предупреждение налоговой милицей уклонений от уплаты налогов / А.Е. Гутник. – К.: Атика, 2001. – 176 с., С. 142-143
4. Єдинак Т.С. Державне регулювання та контроль операцій з давальницькою сировиною у зовнішньоекономічній діяльності: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня кандидата наук з державного управління: спец. 25.00.02 – механізми державного управління / Т.С. Єдинак. – Запоріжжя, 2007. – 22 с.
5. Закон України "Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні" від 16.07.1999 № 996-XIV. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/996-14>
6. Закон України "Про зовнішньоекономічну діяльність" від 16.04.1991 № 959-XII. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/959-12>
7. Закон України "Про операції з давальницькою сировиною у зовнішньоекономічних відносинах" від 15.09.1995 р. № 327/95-ВР. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/327/95-вр>
8. Закон України "Про регулювання товарообмінних (бартерних) операцій у сфері зовнішньоекономічної діяльності" від 23.12.1998 № 351-XIV. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.uapravo.net/data/base52/ukr52575.htm>
9. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій від 09.12.2011 № 1591. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1557-11>
10. Кіляр О.Р. Облік і аналіз операцій з давальницькою сировиною: Дис. ... канд. екон. наук: 08.00.09. – Київ, 2008. – 230 с.
11. Минюк Д.І. Класифікація адміністративних порушень, що вчиняються у сфері ЗЕД / Д.І. Минюк // Південноукраїнський правничий часопис. – 2010. – № 10. – С. 126-129
12. Митний кодекс України від 11.07.2002 № 92-IV. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/92-15>

13. Наказ Державного комітету промислової політики України від 02 лютого 2001 р. № 47 “Про затвердження методичних рекомендацій по формуванню собівартості продукції” [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>

14. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>

15. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 “Витрати” від 20.10.1999 № 246. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0751-99>

16. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 21 “Вплив змін валютних курсів” від 10.08.2000 № 193. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0515-00>

17. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 “Запаси” від 20.10.1999 № 246. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0751-99>

18. Положення про вантажну митну декларацію від 09.06.1997 № 574. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/574-97-p>

19. Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку від 24.05.1995 № 88. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0168-95>

20. Положення про форму зовнішньоекономічних договорів (контрактів) від 06.09.2001 № 201. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0833-01>

21. Порядок видачі, обліку, відстрочення та оплати (погашення) векселя (письмового зобов'язання), що видається суб'єктом підприємницької діяльності при здійсненні операцій з давальницькою сировиною у зовнішньоекономічних відносинах від 25.02.2002 № 83. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0248-02>

22. Порядок застосування митних режимів переробки на митній території України та переробки за межами митної території України від 13.09.2003 № 609. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0897-03>

23. Ребізант Р. Примусове стягнення тільки за виконавчими документами / Р. Ребізант // Податкове планування. – 2003. – № 4. – С. 2-5

24. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 № 435-IV. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/435-15>

ОСНИЦЬКА Наталія Анатоліївна – здобувач Житомирського державного технологічного університету.

Стаття надійшла до редакції 04.09.11 р.